

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vsa leta . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 195. — Štev. 195.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 20, 1937 — PETEK, 20. AVGUSTA, 1937

Volume XLV. — Letnik XLV.

JAPONSKO VOJASTVO SE JE MORALO UMAKNITI

AMERIŠKI POTNIŠKI PARNIK "PRESIDENT MCKINLEY" JE DOSPEL NA JANGCE MED DVA OGNJA

Obe stranki imata velike izgube. — Japonsko armadno vodstvo je poklicalo pod zastave rezerviste ki so bili že deset let v civilnem življenju. Kitajci so baje izgubili dosedaj 150 letal. — Položaj japonske posadke v mednarodni naselbini je obupen.

SANGHAJ, Kitajska, 19. avgusta. — Na suhem na obeh straneh reke Vangpu se Japonci stalno umikajo pred veliko kitajsko premočjo, navzlic temu, da japonske bojne ladje bruhajo ogenj na mesto. Boji se vrše na suhem, na vodi in v zraku in Japonci so vzpizorili prvi večji zračni napad na mesto in razvil se je najljutejši dvoboj med aeroplani in artilerijo. Vodstvo v artilerijskem ognju pa imajo japonske bojne ladje. Navzlic hudemu streljanju pa so Kitajci zajeli 6 japonskih tovornih ladij in jih potopili ter s tem zablokirali reko Vangpu, da japonske ladje ne morejo pluti po reki navzgor.

Položaj 10,000 japonskih mornarjev v severnem delu mednarodne naselbine je skrajno obupen. Kot pravi poročilo United Press, so Kitajci z enim samim sunkom zavzeli Jangcepo okraj v mednarodni naselbini ter Japoncem odrezali zvezo z japonskimi postojankami okoli Hangkeva.

Veliki topovi na japonskih bojnih ladjah so obstreljevali Putung na vzhodnem bregu Vangpua. Kitajska artilerija je odgovarjala na streljanje bojnih ladij. Kitajski oddelki s strojnimi in drzno prodrl do brega Vangpua ter so s krogli obsuli krove bojnih ladij.

Kitajski poveljniki zatrjujejo, da je bila njihova črta potisnjena eno miljo do reke in da Japonci izgubljajo v Hangkev in Jangcepo okrajih v severovzhodnem delu Sanghaja in v Čapeju na severu.

Obe stranki sta imeli težke izgube, in Kitajci imajo več mrtvih kot pa Japonci, ker so v ofenzivi.

SANGHAJ, Kitajska, 19. avgusta. — Japonci zelo rabijo ojačenja v Sanghaju, kajti maršal Kajšek je zbral okoli Sanghaja toliko vojakov, da morajo Japonci v vsak boj poslati vse svoje vojaštvo. Celo z bojnih ladij so bili poslani mornarji na suho v prvo bojno vrsto.

TOKIO, Japonska, 19. avgusta. — Japonska se pripravlja na vojno v tako velikem obsegu, da njen cilj ne more biti nič manj kot popolno podjarmljenje Kitajske.

Koliko rezervistov je bilo vpoklicanih, je tajnost japonskega poveljništva, toda pod zastave so bili poklicani rezervisti, ki so bili že 10 let v civilnem življenju. Policijsko ravnateljstvo v Tokju je pozvalo 500 novincev, da stopijo na mesto policistov, ki so bili poklicani k vojakom.

Po japonskem zatrdilu so Kitajci v dosedanjih bojih izgubili 150 aeroplanov.

Japonsko časopisje svari Kitajce, da bodo japonski letalci uničili kitajsko vojno mornarico, ako izvršuje še enkrat sličen napad, kot v ponedeljek, ko je bila torpedirana japonska poveljniška ladja Izumo. Ladja sicer ni bila zadeta, toda torpedo je zadel in porušil pomol pred palačo japonskega poslatništva.

SANGHAJ, Kitajska, 19. avgusta. — Ameriški parnik President McKinley je došel v Sanghaj med najhujšim dvobojem med kitajsko artilerijo in japonskimi bojnimi ladjami. Prihajajoč iz Kitajskega morja je parnik vozil po reki Jangce in Vangpu mimo 38 rušilec, 6 križark, štirih dreadnaughtov, ene matične ladje za aeroplane in večjega števila topničark.

Predloga glede zaposlitve otrok odobrena

SOVJETI SO NADOMESTILI KOMISARJA

Odstavljena sta bila finančni minister G. T. Grinko in prometni komisar gen. Halpski.

MOSKVA, Rusija, 17. avgusta. — Dva sovjetska komisarja sta bila odstavljena in imenovana njuna naslednika. Odstavljena sta bila tudi dva podkomisarja in sta bila druga dva imenovana.

Finančni komisar Gregorij T. Grinko je bil razvezan svojih dolžnosti in je bil na njegovo mesto imenovan Vlas Y. Čubar, kateremu je bil dodeljen kot podkomisar v politiki do zljaj malo znani A. B. Grižanov.

Mesto odstavljenega prometnega komisarja generala Inokentija A. Halepskega je bil imenovan M. K. Beryman, ki je kot komisar za notranje zadeve zgradil Volga-Moskva kanal s kazuenci. Na dosedanje Bermanovo mesto pa je bil imenovan M. I. Rižov.

Kaj se bo zgodilo z Grinkom in Halepskim, ni bilo naznanjeno. Izvrševalni odbor, ki je izvedel te spremembe, je samo naznanil, da sta bila imenovana na druga mesta.

S. Z. Ingerman je bil imenovan za podkomisarja za težko industrijo, da odpravi nepolnopravne razmere in industrijah tmetnega gumijsa in kemijske.

Predsednik ljudskih komisarjev Vjačislav Molotov je lansko leto rekel, da je bilo izdelanih 200,000 avtomobilskih gumijevih obročev, ki so bili brez vsake vrednosti.

Odstavljeni prometni komisar general Inokentij Andrejevič Halepski je veljal za najboljšega tehničnega in poveljničarja rdeče armade in je v veliki meri njegova zasluga, da je bila ruska armada mehanizirana. Kot načelnik tehničnega oddelka sovjetskega generalnega štaba je general Halepski pred sedmimi leti prišel v Zdržavo, da proučuje ameriške vojaške metode in da nakupi motorje za aeroplane.

STROŠKI AMERIŠKEGA KONGRESA

WASHINGTON, D. C., 19. avgusta. — Sedanje zasedanje kongresa, ki je bilo najdaljše v zadnjih letih, bo veljalo okoli \$12,000,000, ali po \$50,000 na dan.

Samo tiskanje zapisnikov o debatah v kongresu bo izdanih \$2,500,000.

NAROCITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

BOJ PROTI SPOLNIM BOLEZNIM

Število slučajev spolnih bolezni bi bilo mogoče zmanjšati za polovico, če bi tudi lekarnarji sodelovali. — Priporočilo dr. Draperja.

Na 85. letni konvenciji zveze ameriških lekarnarjev je govoril med drugimi tudi dr. W. T. Draper, poslušajoči generalni zdravnik.

Rekel je, da bi se dalo v par letih za polovico zmanjšati število slučajev sifilisa, kapavice in drugih nalezljivih bolezni, če bi lekarnarji tesno sodelovali z zdravniki.

Lekarnarji naj bi brez zdravniškega predpisa ne prodajali nobenih zdravil zoper spolne bolezni. Kupcem naj bi delili lepake, s katerimi naj bi jih opozarjali na nevarnost spolnih bolezni in naj bi imeli vedno pri rokah seznam zanesljivih zdravnikov.

Noben lekarnar, — je rekel dr. Draper, — ne bo brez zdravniškega recepta prodal zdravila zoper jetiko ali tifus, zoper sifilis ga pa prodajajo, dasi je znana stvar, da more to bolezen zdraviti edinele izkušeni zdravnik s primernimi injekcijami. Zdravljenje traja običajno poldrugo leto.

ORGANIZATORJI SE NIZIRAJO

DETROIT, Mich., 18. avgusta. — Herbert Brown, predsednik lokalne 431 United Automobile Workers, je začel agitirati, da bi delavski organizatorji ustanovili svojo lastno unijo. Homer Martin, predsednik United Automobile Workers of America ima neomejeno pravico nastopljati organizatorje in jih odpustiti iz službe. Brown bo predložil svoj predlog konvenciji United Automobile Workers, ki se bo pričela v ponedeljek v Milwaukee.

DEVICA Z 18 MAČKAMI PROSI ZA POKOJNINO

RALEIGH, N. C., 17. avgusta. — Miss Annie Lewis je dobila pred tremi leti \$3,700 vladnega posojila, da je plačala banko, ki ji je hotela dom na dražbi prodati. Hišo je navzlic temu izgubila, ker ni mogla plačevati obresti. Te dni je prosila za starostno pokojnino. Inšpektorji so jo zalotili, ko je negovala in hranila v svojem stanovanju osemnajst mačk. Povedali so ji, da se mora prej iznebiti svojih mačk, jih prijatelje in spraviti v denar vse svoje dragocenosti, predno bodo vpoštevali njeno prošnjo.

BASKI SE UMIKAJO

Fašisti so zavzeli Las Arenas. — Asturski rudarji so pri Reinosi uničili sovražno levo krilo.

HENDAYE, Francija, 19. avgusta. — Fašistična radio postaja v Bilbao poroča, da so fašisti zavzeli mesto Las Arenas, 28 milj od Santandra in 11 milj severno od Reinose. Poročilo pravi, da se je podalo 1700 vladnih vojakov.

Vladno poročilo pa naznaja, da so asturski rudarji z nenadnim napadom pri Reinosi uničili fašistično levo krilo. Asturci so zgodaj zjutraj naglo prišli iz svojih skrivališč v skalovju ter so udarili na fašiste, ki so bili utrjeni ob cesti, ki pelje v Valencijo. Fašisti so z artilerijo in aeroplani branili svoje postojanke, pa navzlic temu so se Asturci polastili več višin.

Z zavzetjem Las Arenas, so prišli fašisti v posest prve tovarne za steklo. Tovarna je v dobrem stanju in bo v petek pričela izdelovati šipe za mesta, v katerih je vsled bombardiranja ostala komaj kaka šipa cela.

V bojih okoli Reinose je bil ubit stotnik Justo Sanjurjo, sin generala Jose Sanjurja, ki je bil določen za vrhovnega poveljnika uporniške armade in ki je bil ubit, ko se je njegov aeroplan razbil blizu Lizbone. Statnik Sanjurjo je poveljeval prvemu fašističnemu oddelku, ki je vkorakal v Reinoso.

Vladne čete utrjujejo svoje postojanke severno od Reinosa in okoli Puerto del Escudo. Vladni aeroplani so uničili karavane fašističnih tovornih avtomobilov z vojaštvom in municijo.

Vladni letalci so tudi vrgli več bomb v bližino fašistične križarke Almirante de Cervela, ki je bila prisiljena pobegniti iz Santandra v Bilbao.

Pri svojem prodiranju proti Santandru se general Franco poslužuje velikega števila tankov, topov in aeroplanov. Fašistični aeroplani so na Santander metali pozive, da se mesto poda.

PARIZ, Francija, 19. avgusta. — Pod vodstvom dr. Hermana F. Reissiga je iz Pariza odpotovalo 11 članov Severoameriškega odbora za pomoč španski demokraciji v republikansko Španijo.

"Naša skupina je strogo protifašistična," je rekel dr. Reissig. "Prinašamo pozdrave severoameriškega odbora braniteljem španske demokracije."

"Pripravi se hočemo, kako je bil porabljen naš denar, ki je bil namenjen za hrano,

TOZADEVNO POSTAVO JE NAJVIŠ. SODIŠČE OVRGLO L. 1918

WASHINGTON, D. C., 19. avgusta. — Senat je danes skoro brez vsakega ugovora sprejel predlogo, ki prepoveduje zaposlitev mladoletnih. Ta prepoved je vsebovana že v delavski predlogi, katere regulacijski zbornični odbor noče dati na glasovanje.

V upanju, da bo tudi poslanska zbornica nastopila proti zaposlitvi otrok, je senat o tem glasoval kot o posebni predlogi. Zadevo sta spravila na dnevni red senatorja Wheeler iz Montane in Johnson iz Colorado.

Kakor znano, je Wheeler odločno nasprotoval reformi justičnega sodišča, ki jo je skušal izvesti predsednik Roosevelt.

Kongres je bil že leta 1916 odobril predlogo, ki prepoveduje delodajalcem sprejemati na delo mladoletne, postavbo je pa dve leti pozneje proglasilo najvišje zvezno sodišče kot protustavno.

Če bo predlogo odobrila tudi poslanska zbornica, bo postala postava, katero pa najvišje sodišče najbrž ne bo odvrnilo. Za člana najvišjega sodišča je bil namreč imenovan sen. Black, vsled česar ima v najvišjem sodišču napredni element večino.

PRIČA LINCOLNOVEGA UMORA SE ZIVI

NEWARK, N. J., 18. avgusta. — Mrs. Nelson Todd, ki je videla, kako je bil umorjen predsednik Lincoln, je praznovala večeraj svoj 97. rojstni dan. Na vprašanje, kako je dosegla tako visoko starost, je odgovorila: — Človek mora preprosto živeti in se ne sme razburjati.

Ženica večkrat pripoveduje, da je bila takrat v gledališču, ko je skočil John Wilkes Booth k Lincolnu in ga umoril.

EKSEKUCIJE V RUSIJ

MOSKVA, Rusija, 18. avgusta. — List "Rabuchy" v Minsku poroča, da je bilo ustreljenih 6 vojakov, ki so bili obdolženi, da so pripadali k "Tročkijevim desničarjem". List pravi, da so vojaki skušali zastrupiti vojake.

obleko in zdravila ter za otroške domove.

"Slednjič pa želimo dognati, kako moremo Amerikanci največ pomagati, da je dajšana beda španskih otrok in drugih ljudi, ki se ne bojujejo."

Ta odbor bo šel naravnost v Barcelono, od tam pa v Valencijo, pozneje pa v Madrid, Albacete in Murcijo.

PORTUGALSKA PRELOMILA S ČEHOSLOVAŠKO

Portugalska ni navedla vzroka za prekinjenje diplomatskih zvez. — Prelom je za vse veliko presenečenje.

LONDON, Anglija, 19. avgusta. — Kot naznanja poročevalce Reuterjeve časnikaške agenture iz Lizbone, je portugalska vlada prekinila diplomatske zveze s Čehoslovaško.

Kabelsko poročilo naznaja, da je cenzor zadržal poročilo in je tudi zadržal vzrok za prekinjenje. Ker je telefonska zveza z Lizbono pretrgana, ni bilo mogoče dobiti natančnega pojasnila za to kratko poročilo.

Tudi v ostalih evropskih mestih ni mogoče dobiti natančnejših podatkov.

LONDON, Anglija, 19. avgusta. — Portugalsko prekinjenje diplomatskih zvez s Čehoslovaško je prišlo kot popolno presenečenje. Nikomur ni bilo znano, ako je bil kak spor med obema državama.

Tuji opazovalci ugibljejo, ako je mogoče to prekinjenje v kaki zvezi z eksplozijami bomb v januarju v Lizboni in z atentatom na portugalskega predsednika Antonio de Oliveirero Salazarja. Portugalska vlada trdi, da so bili s tem atentatom v zvezi tujci.

Londonski "Exchange Telegraph" pravi, da je Portugalska pretrgala diplomatske zveze s Čehoslovaško, ker Čehoslovaška ni izvršila naročila za orožje.

Poročilo o prekinjenju diplomatskih zvez tudi pravi, da bo takoj odpoklican iz Prage protugalški poslanik Costa Carneiro.

PROCES PROTI PASTOR- JEM PRELOZEN

BERLIN, Nemčija, 18. avgusta. — Sodnijske obravnave proti protestantskim pastorm, ki so obdolženi, da so nasprotovali nazijski vladi, so bile za nedoloten čas preložene. Preložene so bile po konferenci kancelarja Hitlerja z več odličnimi pastori.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

0 16 0

(Dalje prihodnjič.)

Triglavsko jezero

KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York

Vsak zastopnik izda potrdilo za svo-
to, katere je prejel. Zastopnike toplo
opiramo.